

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Center za upravljanje
z dediščino živega srebra
IDRIJA Mercury Heritage
Management Centre

IDRIJA PO ZAPRTJU RUDNIKA ŽIVEGA SREBRA

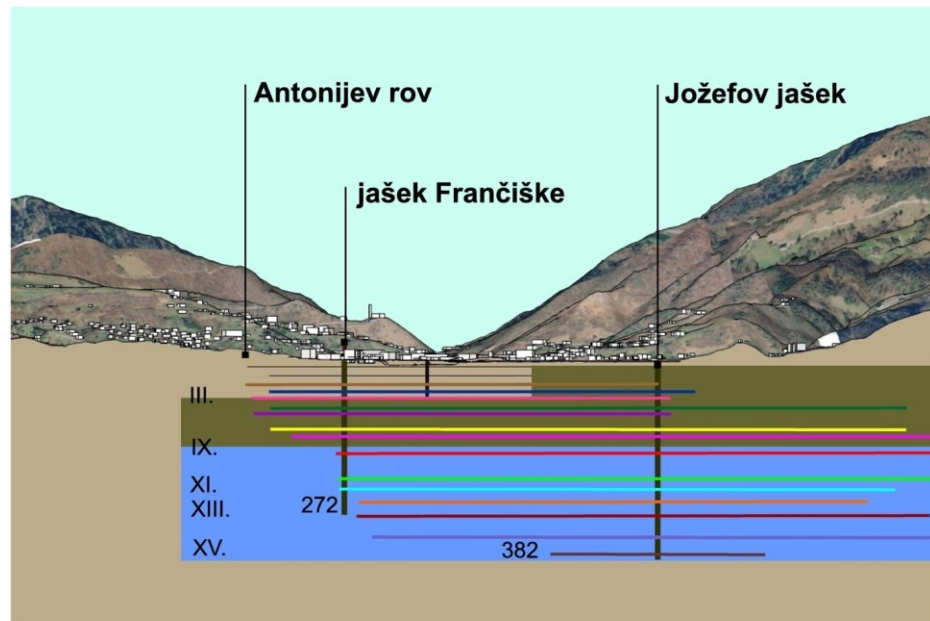
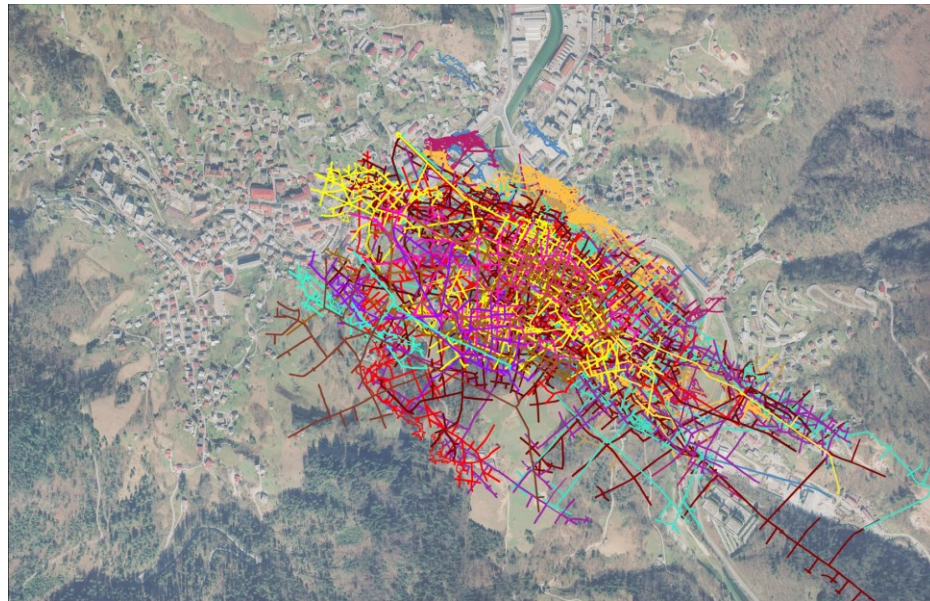
Bojan Režun, Državni svet RS

Tatjana Dizdarevič, Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija

Ljubljana, 12. april 2019

Posvet v Državnem svetu RS: V preteklosti onesnažena območja: kako naprej?

Idrija in rudniški rovi pod mestom

Pravne in strokovne podlage

- 1979 Zakon o Rudniku živega srebra Idrija – ZRI dr (UL SRS, št. 13/1979)
- 1987 Zakon o preprečevanju posledic rudarjenja v RŽS Idrija (ZPPPR, UL SRS, št. 37/1987)
- 1988 Dolgoročni program postopnega, popolnega in trajnega zaprtja Rudnika živega srebra Idrija
- 1996 Rudarski projekt „Zapiranje jame Rudnika živega srebra Idrija“
- 2005 Zakon o preprečevanju posledic rudarjenja v Rudniku živega srebra Idrija (ZPPPR-UPB, UL RS, št. 26/2005)
- 2006 Rudarski projekt „Opazovanje (monitoring) vplivnega območja Rudnika živega srebra Idrija po končanih zapiralnih delih“, dovoljenje MG - 2010
- 2009 Sklep Vlade RS o pričetku likvidacije idrijskega rudnika (24. 12. 2009)
- 2011 Rudarski projekt „Obratovanje in vzdrževanje nezalitega dela jame in pripadajočih objektov na površini RŽS Idrija“
- 2011 Sklep Vlade RS o ustanovitvi Centra za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija – CUDHg Idrija (UL RS, št. 55/2011 in 6/2014)
- 2012 vpis ‚Dediščina živega srebra ‚Almadén in Idrija‘ na UNESCO Seznam
- 2014 Zakon o rudarstvu (ZRud-1-UPB3, UL RS, št. 14/2014) - 150 c. člen (UNESCO)
- 2014 Sklep Vlade RS o določitvi javnega zavoda CUDHg Idrija kot novega zavezanca za nadaljnje vzdrževanje nezalitega dela jame in monitoring vplivnega območja idrijskega rudnika
- 2017 Likvidacija Rudnika živega srebra Idrija d.o.o. – v likvidaciji

Dolgoročni program preprečevanja posledic rudarjenja v RŽS Idrija (1988 - 2006)

Tudi po izvedbi vseh zapiralnih del, predvidenih v *Dolgoročnem programu*, bo potrebno nadaljevati z raziskavami, opazovanji in meritvami vse dokler ne bo z njimi dokazano, da se je *premikanje* nad rudiščem povsem umirilo in, da so *ekološke posledice* rudarjenja odpravljene oziroma obvladljive.

---

60. člen Zakona o rudarstvu UPB1 (Ur. list RS, št. 98/2004)

98. Člen Zakona o rudarstvu, ZRud-1-UPB3 (Ur. list RS, št. 14/2014)

Proizvodnja živega srebra v RŽS Idrija 1490 - 1995

(Mlakar 1974, Cigale 1997, Kavčič 2008)

	Ruda (t)	Hg v rudi (t)	Hg kom (t)
Hg pridobljeno	12 206 224	135 142	100 074
Hg (cinob. & dru	551 508	10 516	7 618
Skupaj	12 575 732	145 568	107 692

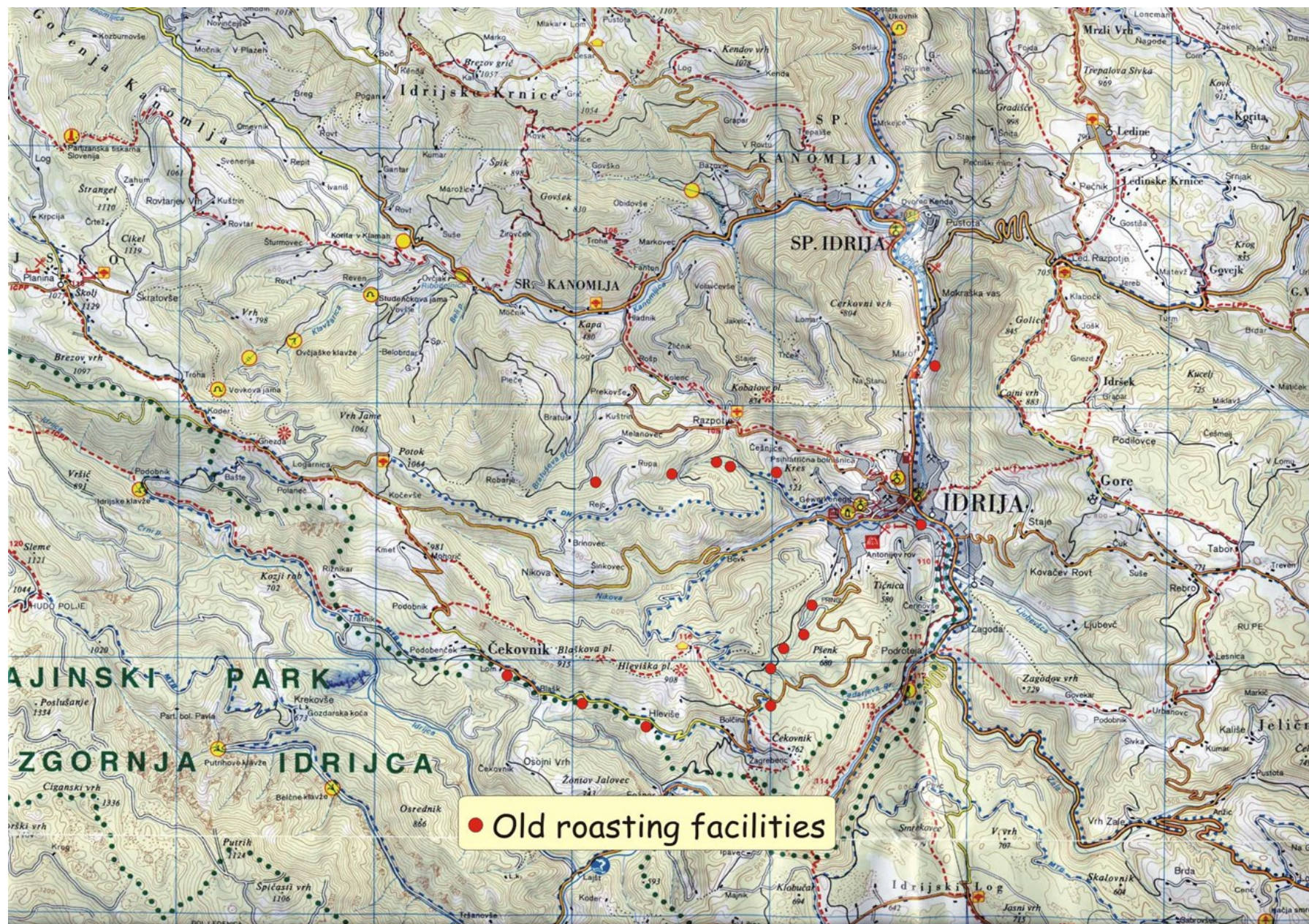

**Onesnaženje okolja
(~ 38.000 ton Hg)**

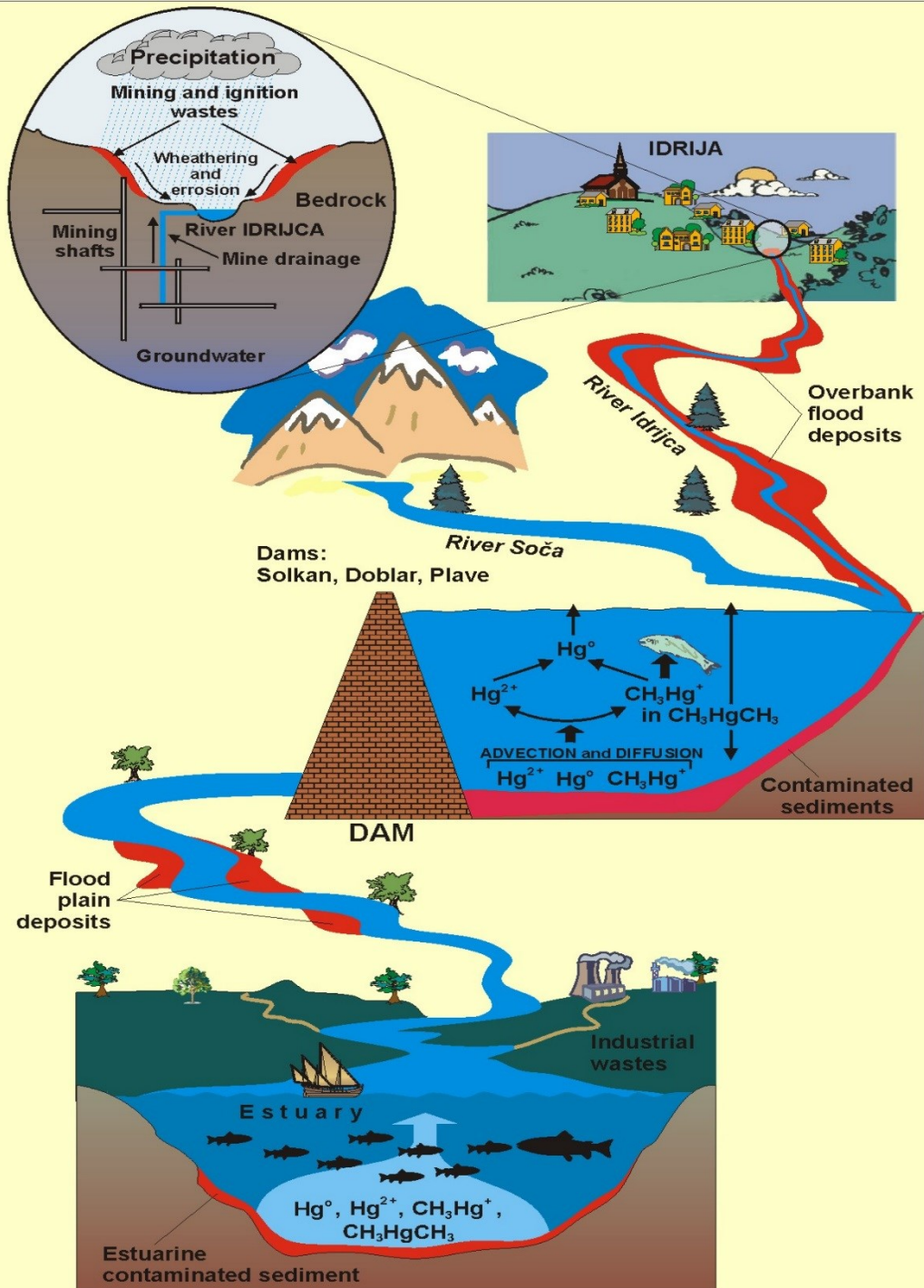

Lokacije žgalnic v 16.stoletju

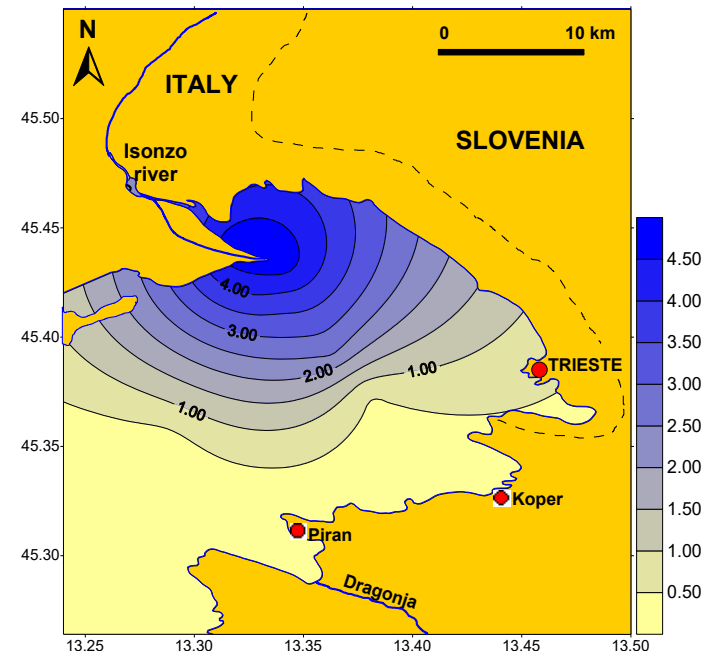

Kroženje živega srebra v širšem območju Idrije do Tržaškega zaliva

Živo srebro (raztopljeno) v površinski vodi tržaškega zaliva
(M. Horvat s sod., 1995, S. Covelli, 1997)

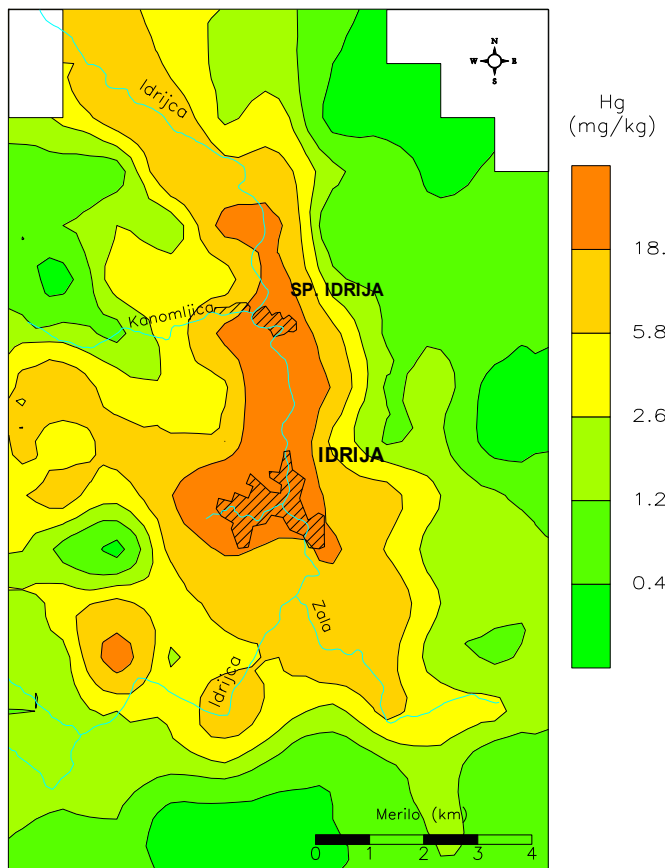

Onesnaženje z živim srebrom (in Rn-222)

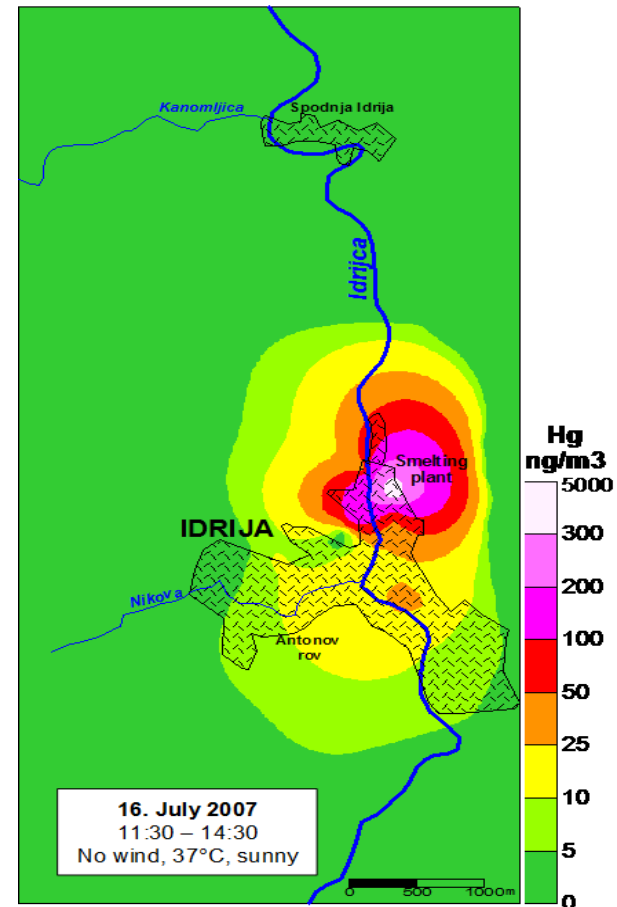
Živo srebro v zemlji v Idriji,
M. Gosar, et al., 1997

Živo srebro v zraku v Idriji,
D. Kocman, 2007

Hg in soil

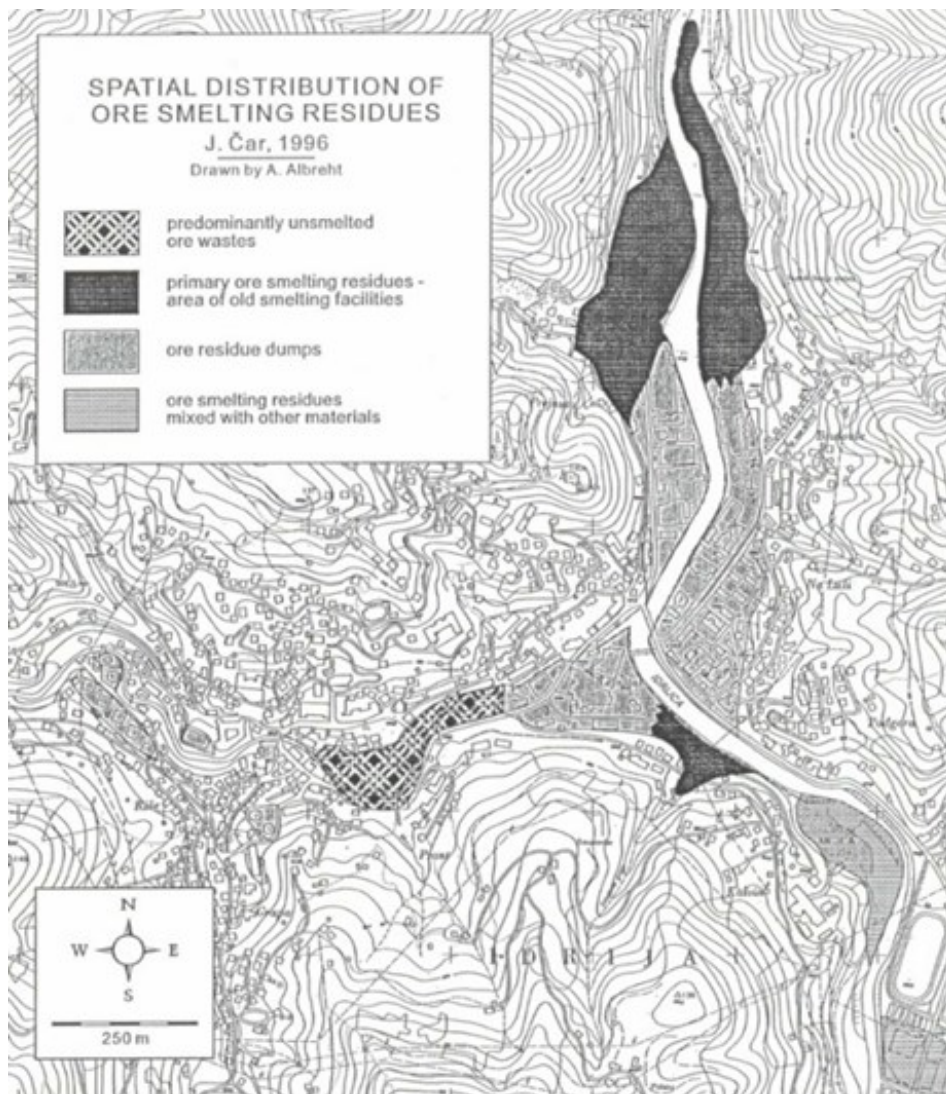

data from Hess, 1992
geochemical map from Gosar., 1997 (Unpubl. PhD. thesis)

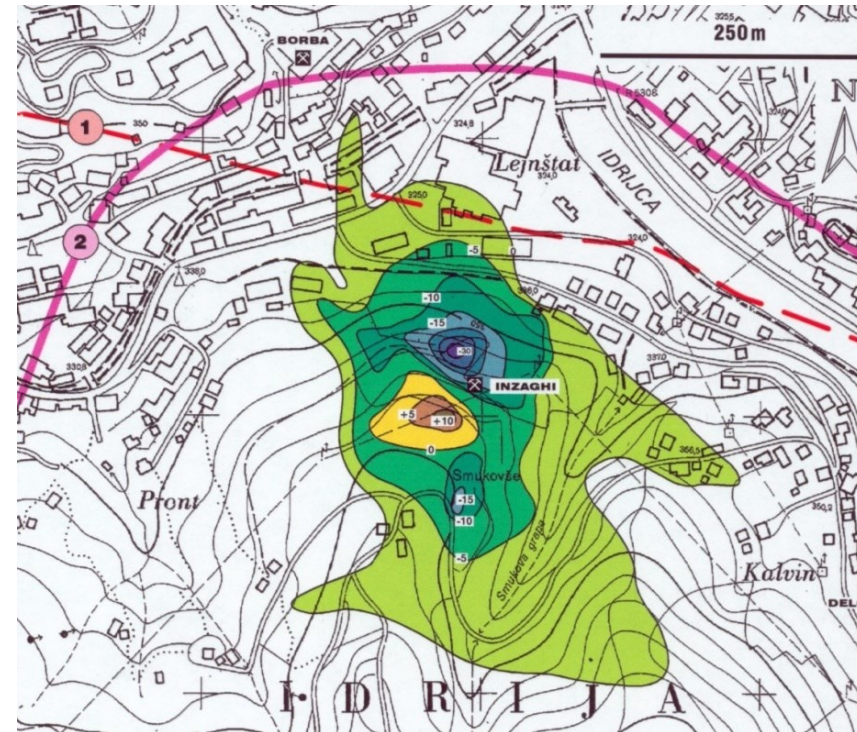
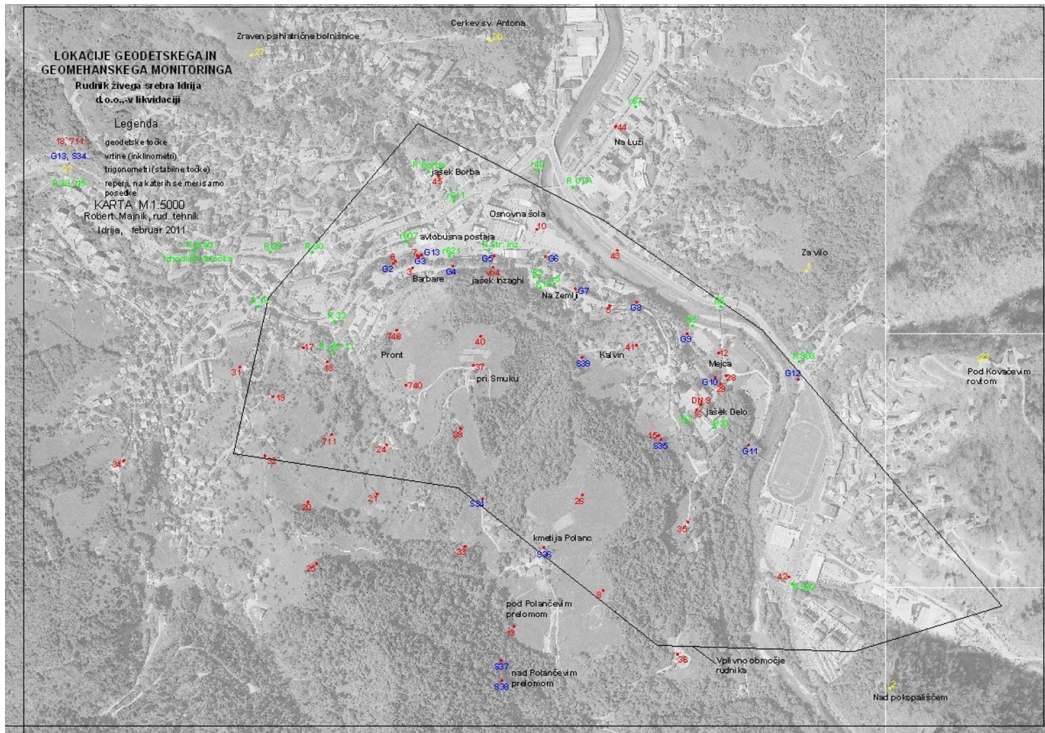

Razprostranjenost žgalniških ostankov, J. Čar, 1996

Vertikalni in horizontalni premiki terena nad idrijskim rudiščem ter posledice

**V letu 2010 iz rudarske škode sanirano
območje Lenštat – V Idriji**

Financiranje izvajanja zapiralnih in vzdrževalnih del ter monitoringa v RŽS Idrija/CUDHg Idrija (1988 – 2018)

- ☐ Ministrstvo za gospodarstvo
- ☐ Rudnik živega srebra Idrija (lastna sredstva – dezinvestiranje)

Obdobje	1988 - 2011
Zapiralna dela, vzdrževanje nezalitega dela jame in monitoring (EUR)	90.359.393

Leto	2009 - 2011	2012	2013	2014	2018
Zapiralna, vzdrževalna dela	1.846.000 - 1.142.000	842.000	476.000	420.000	386.000
Monitoring	336.000	336.000	204.000	180.000	94.000
Zdravst. varstvo prebivalcev	-	-	-	-	-
SKUPAJ	2.182.000 - 1.478.000	1.178.000	680.000	600.000	480.000

Leto	1996	1997	1998	...	2008	2009 - 2011	2013	2014	SKUPAJ
EUR	188.000	433.000	459.000	...	526.000	540.000	245.000	245.000	6.529.000

SREČNO!

